

Sygnatura akt VIII Ga 357/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Budzyńska

Sędziowie: SO Krzysztof Górski

SR del. Aleksandra Wójcik-Wojnowska (spr.)

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Witkowska

po rozpoznaniu w dniu 3 grudnia 2015 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki akcyjnej we W.

przeciwko P. W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie z dnia 8 lipca 2015 roku, sygnatura akt X GC 342/14

oddala apelację.

SSO K. G. SSO A. B. SSR del. A. W.

Sygn. akt VIII Ga 357/15

UZASADNIENIE

W dniu 18 listopada 2013 roku powódka (...) spółka akcyjna we W. złożyła pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym domagając się od pozwanego P. W. zapłaty kwoty 10.645,45 złotych z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 7 grudnia 2012 roku do dnia zapłaty wraz z kosztami postępowania. W uzasadnieniu powódka powołała się na wypowiedzenie umowy leasingu ze skutkiem na dzień 6 grudnia 2012 roku. Powódka wskazała, że dochodzona kwota stanowi równowartość sumy należności z tytułu nieopłaconych opłat leasingowych zafakturowanych, należności z tytułu innych zafakturowanych opłat, należności z tytułu noty odsetkowej, należności z tytułu odszkodowania zgodnie z § 24 OWUL oraz należności z tytułu opóźnienia w zwrocie przedmiotu leasingu.

Postanowieniem z dnia 13 lutego 2014 roku Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty oraz przekazał rozpoznanie sprawy do Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa, wskazując, że do momentu wypowiedzenia umowy leasingu zapłacił wszystkie raty leasingowe.

Wyrokiem z dnia 8 lipca 2015 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie oddalił powództwo.

Powyższy wyrok zapadł w oparciu o następujące ustalenia faktyczne:

W dniu 12 listopada 2010 roku strony postępowania zawarły umowę leasingu operacyjnego nr (...), na podstawie której leasingodawca (powódka) zobowiązał się nabyć i przekazać leasingobiorcy (pozwanemu) na czas trwania umowy samochód osobowy marki S. (...), za co pozwany zobowiązał się zapłacić cenę 30.000 złotych netto. Umowę zawarto na 72 miesiące, wskazując datę zakończenia umowy na 15 listopada 2016 roku. Wysokość poszczególnych opłat leasingowych i terminy ich płatności określał harmonogram opłat leasingowych, będący załącznikiem nr 1 do umowy. Zgodnie z ust. 7 umowy częścią umowy leasingu są Ogólne Warunki Umowy Leasingu z dnia 23 lutego 2010 roku, które stanowią załącznik nr 2 do umowy.

Zgodnie z § 24 ust. 1 a OWUL umowa mogła zostać przez leasingodawcę wypowiedziana ze skutkiem natychmiastowym przed terminem jej zakończenia w przypadku, gdy leasingobiorca dopuszcza się zwłoki w zapłacie którejkolwiek z rat leasingowych, pomimo wcześniejszego wyznaczenia mu na piśmie przez leasingodawcę dodatkowego terminu do jej zapłaty z zagrożeniem możliwości wypowiedzenia umowy w trybie natychmiastowym w przypadku nie uiszczenia tej opłaty w tym terminie.

Podczas trwania umowy pozwany nie uiszczył opłat leasingowych za wrzesień, październik i listopad 2012 roku w przewidzianych w harmonogramie terminach i wysokościach.

Powódka pismem z dnia 15 listopada 2012 roku wezwała pozwanego do natychmiastowego zwrotu przedmiotu leasingu. Jednocześnie powódka powołując się na § 24 ust. 1 a OWUL wypowiedziała pozwanemu umowę leasingu nr (...) pod warunkiem zawieszającym uiszczenia w nieprzekraczalnym terminie do dnia 29 listopada 2012 roku pełnej kwoty zaległości, tj. kwoty 3.110,35 złotych wraz z należnymi odsetkami oraz kwoty 1.230 złotych tytułem opłaty manipulacyjnej za wyznaczenie dodatkowego, ostatecznego terminu płatności. Pismo powódki z dnia 15 listopada 2012 roku zostało doręczone pozwanemu w dniu 5 grudnia 2012 roku. W dniu 16 listopada 2012 roku i w dniu 26 listopada 2012 roku pozwany kontaktował się za pośrednictwem poczty elektronicznej z przedstawicielem powódki w sprawie niezapłaconych opłat leasingowych. W dniu 29 listopada 2012 roku pozwany wysłał do powódki wiadomość e-mail z prośbą o wstrzymanie jakichkolwiek działań wobec niego do dnia 3 grudnia 2012 roku, gdyż do tego dnia zobowiązuje się zapłacić 3 raty leasingowe za wrzesień, październik i listopad 2012 roku. W dniu 3 grudnia 2012 roku pozwany zapłacił na rzecz powódki kwotę 626,37 zł tytułem opłaty nr 023, kwotę 626,37 zł tytułem opłaty nr 024 oraz kwotę 626,37 zł tytułem opłaty nr 025. Wpłaty zostały zaksięgowane w dniu 4 grudnia 2012 roku. W wiadomości e-mail pozwany powiadomił powódkę o otrzymaniu w dniu 4 grudnia 2012 roku na adres siedziby firmy i w dniu 5 grudnia 2012 roku na adres korespondencyjny pisma powódki z dnia 15 listopada 2012 roku. Pozwany zaznaczył, że wobec odebrania pisma powódki w dniu 4 grudnia 2012 roku nie miał możliwości dotrzymać terminu spłaty do dnia 29 listopada 2012 roku. Pozwany wskazał powódce, że 3 grudnia 2012 roku zapłacił zadeklarowane 3 raty leasingowe i wywiązał się z umowy.

Powódka w dniu 13 marca 2013 roku wystawiła fakturę VAT nr (...) na kwotę 20.049 złotych. Powódka w dniu 13 maja 2013 roku wystawiła na rzecz pozwanego notę obciążeniową na kwotę 7.354,74 złotych oraz notę obciążeniową na kwotę 1.290 złotych. Pismem z dnia 13 maja 2013 roku powódka wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 10.645,45 złotych z tytułu rozliczenia umowy leasingu nr (...). Pismem z dnia 24 września 2013 roku powódka wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 11.748,79 zł wynikającej z tytułu nieuregulowanych płatności leasingowych dotyczących rozwiązywanej umowy leasingu nr (...) oraz naliczonych odsetek.

Pozwany w dniu 15 lutego 2013 roku złożył pozew przeciwko powódce domagając się zwrotu przedmiotu leasingu. Pozew został prawomocnie zwrócony.

Sąd pierwszej instancji uznał za bezsporne, że strony zawarły umowę leasingu, mocą której powódka (finansujący) zobowiązała się nabyć i przekazać korzystającemu (pozwanemu) na czas trwania umowy samochód osobowy marki

S. (...), za co pozwany zobowiązał się zapłacić cenę 30.000 zł netto. Poza sporem, w ocenie Sądu Rejonowego, pozostawała okoliczność, że pozwany pozostawał w opóźnieniu w zapłacie opłat leasingowych za wrzesień, październik i listopad 2012 roku (opłaty nr 023, 024, 025), co pozwany sam przyznał w wysyłanych do powódki wiadomościach e-mail oraz w wyjaśnieniach informacyjnych złożonych na rozprawie w dniu 8 lipca 2015 roku.

Dokonując oceny prawnej zgłoszonego roszczenia Sąd Rejonowy wskazał, iż łączący strony stosunek prawny statuował art. 709¹ k.c. w myśl którego przez umowę leasingu finansujący zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, nabyć rzecz od oznaczonego zbywcy na warunkach określonych w tej umowie i oddać tę rzecz korzystającemu do używania albo używania i pobierania pożytków przez czas oznaczony, a korzystający zobowiązuje się zapłacić finansującemu w uzgodnionych ratach wynagrodzenie pieniężne, równe co najmniej cenie lub wynagrodzeniu z tytułu nabycia rzeczy przez finansującego. Podstawę roszczenia powoda Sąd I instancji upatrywał natomiast w art. 709¹⁵ k.c. w zw. (...) k.c., zgodnie z którymi korzystający obowiązany jest płacić raty w terminach umówionych. Jeżeli korzystający dopuszcza się zwłoki z zapłatą co najmniej jednej raty, finansujący powinien wyznaczyć na piśmie korzystającemu odpowiedni termin dodatkowy do zapłacenia zaległości z zagrożeniem, że w razie bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu może wypowiedzieć umowę leasingu ze skutkiem natychmiastowym, chyba że strony uzgodniły termin wypowiedzenia. Postanowienia umowne mniej korzystne dla korzystającego są nieważne (...) k.c.). Z kolei zgodnie z art. art. 709¹⁵ k.c. w razie wypowiedzenia przez finansującego umowy leasingu na skutek okoliczności, za które korzystający ponosi odpowiedzialność, finansujący może żądać od korzystającego natychmiastowego zapłacenia wszystkich przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat, pomniejszych o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem i rozwiązania umowy leasingu.

Sąd Rejonowy podkreślił, iż w § 24 ust. 1 a Ogólnych Warunkach Umowy Leasingu z dnia 23 lutego 2010 roku stanowiących integralną część umowy leasingu operacyjnego nr (...) ustalono, że umowa może zostać przez leasingodawcę wypowiedziana ze skutkiem natychmiastowym przed terminem jej zakończenia w przypadku gdy leasingobiorca dopuszcza się zwłoki w zapłacie którejkolwiek z opłat leasingowych, pomimo wcześniejszego wyznaczenia mu na piśmie przez leasingodawcę dodatkowego terminu do zapłaty z zagrożeniem możliwości wypowiedzenia umowy w trybie natychmiastowym w przypadku nieziszczenia tej opłaty w tym terminie.

Sąd Rejonowy wskazał, iż sporna była sama zasada roszczeń powódki, gdyż żądała ona od pozwanego zapłaty należności związanych z rozwiązaniem umowy leasingu, natomiast pozwany zakwestionował skuteczność dokonanego przez powódkę wypowiedzenia umowy leasingu.

Odwołując się do materiały dowodowego, w postaci pisma z dnia 15 listopada 2012 roku oraz potwierdzeń odbioru Sąd Rejonowy skonstatował, że w dniu 5 grudnia 2012 roku pozwany otrzymał od powódki pismo, którym powódka wezwała pozwanego do zwrotu przedmiotu leasingu i jednocześnie powołując się na § 24 ust. 1 a OWUL wypowiedziała umowę leasingu, przy czym w piśmie zaznaczono, że wypowiedzenie następuje pod warunkiem zawieszającym uiszczenia w nieprzekraczalnym terminie do dnia 29 listopada 2012 roku pełnej kwoty zaległości, tj. kwoty 3.110,35 złotych wraz z należnymi odsetkami oraz kwoty 1.230 złotych tytułem opłaty manipulacyjnej za wyznaczenie dodatkowego ostatecznego terminu płatności.

W ocenie Sądu Rejonowego wypowiedzenie umowy leasingu w świetle postanowień § 24 ust. 1 a OWUL nie mogło zostać uznane za skuteczne, gdyż nie zostały spełnione przesłanki skuteczności tego wypowiedzenia: leasingobiorca pozostaje w zwłoce z zapłatą którejkolwiek z opłat leasingowych oraz leasingodawca wyznaczył leasingobiorcy na piśmie dodatkowy termin do zapłaty z zagrożeniem możliwości wypowiedzenia umowy w trybie natychmiastowym w przypadku nie uiszczenia opłaty w wyznaczonym terminie. Powstanie prawa wypowiedzenia umowy leasingu uzależnione jest od bezskutecznego upływu dodatkowego terminu wyznaczonego na piśmie. Sąd I instancji uznał, że w okolicznościach niniejszej sprawy nie ziściła się druga z wymienionych przesłanek. Powódka nie wykazała bowiem, aby przed doręczeniem pozwanemu wypowiedzenia z dnia 15 listopada 2012 roku wezwała go do uiszczenia niezapłaconych opłat wyznaczając dodatkowy termin z zagrożeniem możliwości wypowiedzenia umowy leasingu. Także w treści pozwu powódka powołała się wyłącznie na wypowiedzenie umowy leasingu z dnia 15 listopada 2012

roku, nie wskazywała na jakiegokolwiek inne pismo, które stanowiłoby wezwanie do zapłaty nie uiszczonych opłat. W przedłożonych przez powódkę dokumentach brak było jakiegokolwiek pisma – wezwania do zapłaty adresowanego do pozwanego poprzedzającego przedmiotowe wypowiedzenie. Wezwania do zapłaty załączone przez powódkę do pozwu pochodzą z okresu po wypowiedzeniu umowy leasingu, bowiem noszą datę 24 września 2013 roku oraz 13 maja 2013 roku .

W ocenie Sądu I instancji można było uznać, że omawianą przesłankę spełnia pismo powódki z dnia 15 listopada 2012 roku, w którym powódka wypowiedziała umowę leasingu. Przesłanki wyznaczenia na piśmie dodatkowego terminu do zapłaty zaległej opłaty nie spełnia zawarcie przez powódkę w piśmie z dnia 15 listopada 2012 roku zastrzeżenia, że wypowiedzenie następuje pod warunkiem zawieszającym nie uiszczenia należności w terminie do dnia 29 listopada 2012 roku. Wyznaczenie dodatkowego terminu winno poprzedzać oświadczenie o wypowiedzeniu umowy ze skutkiem natychmiastowym.

Sąd Rejonowy zauważył, że termin zapłaty został zakreślony do dnia 29 listopada 2012 roku, podczas gdy pismo zostało doręczone pozwanemu w dniu 5 grudnia 2012 roku. Tym samym, gdyby uznać wypowiedzenie umowy dokonane przez powódkę za skuteczne, umowa uległaby rozwiązaniu w dniu 6 grudnia 2012 roku, a w tej dacie zaległe raty leasingowe nr 023, 024 i 025 zostały już przez pozwanego zapłacone, co wynika z przedłożonych przez pozwanego potwierdzeń przelewu. Tym samym w czasie, kiedy oświadczenie woli powódki doszło do pozwanego, nie był on już w opóźnieniu w zapłacie opłat leasingowych.

Sąd Rejonowy podkreślił, iż zgodnie z podstawową regułą dowodową wyrażoną w art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Powódka, w ocenie Sądu I instancji, nie wykazała zaś, aby wypowiedzenie umowy leasingu nastąpiło zgodnie z § 24 ust. 1 a OWUL, zatem powództwo zostało oddalone.

Od powyższego wyroku powódka wywiodła apelację, zaskarżając wyrok w całości, wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, za obydwie instancje według norm przepisanych.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucono:

1. naruszenie przepisu prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez nieprawidłową ocenę materiału dowodowego polegającą na pominięciu wezwania do zapłaty z dnia 24 października 2012 r.,
2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na jego treść, polegający na błędnym uznaniu, że powód nie dokonał skutecznego wypowiedzenia umowy leasingu w związku z brakiem wezwania do zapłaty zaległej raty leasingowej przed wystosowaniem wypowiedzenia umowy.

W uzasadnieniu apelacji powódka podniosła, że Sąd I instancji niezasadnie przyjął iż powódka nie wezwała pozwanego do zapłaty w związku z zaleganiem z płatnością 23. raty leasingowej. Wyjaśniła, że pismem z dnia 24 października 2012 r. powódka wezwała pozwanego do zapłaty wskazując mu dodatkowy termin na uregulowanie zaległości do dnia 3 listopada 2012 r. Pismo to zostało nadane 24 października 2012 r. za pośrednictwem urzędu pocztowego. Zarzuciła, że pozwany nie wykazał, iż nie mógł zapoznać się z treścią wezwania do zapłaty z dnia 24 października 2012 r. Wezwanie w ocenie apelującej zostało nadane na właściwy adres wskazany przez pozwanego w umowie, a powódka nie otrzymała zwrotu przesyłki, przez co należy uznać, iż wskazane pismo zostało doręczone właściwie i wywołało skutki prawne. Skarżąca dodała, że pozwany w pismach procesowych przedłożonych w sprawie sam przyznał, iż nie uiszczał rat leasingowych w terminie.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie i wskazał, że powódka powinna była przedstawić wszystkie wnioski dowodowe już w pierwszej instancji, czego nie uczyniła. Podniósł, że dowód w postaci wezwania do zapłaty z 24 października 2012 r. nie ma potwierdzenia nadania, a samo wezwanie nie zostało w ogóle wysłane pozwanemu. Wyjaśnił, że gdyby nawet uznać wypowiedzenie umowy za skuteczne, to wezwanie do zapłaty doręczone zostało pozwanemu dopiero w dniu 6 grudnia 2012 r., a do tego czasu zdążył on uiścić zaległe raty leasingowe.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się nieuzasadniona.

Sąd Rejonowy należycie przeprowadził postępowanie dowodowe i ocenił jego wyniki, w rezultacie niewadliwie ustalił stan faktyczny i prawidłowo ocenił go pod względem prawnym. Wszelkie ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego Sąd Odwoławczy przyjmuje za własne. Nie budzi także wątpliwości dokonana przez Sąd pierwszej instancji kwalifikacja umowy stron jako umowy leasingu, stypizowanej w art. 709¹ k.c. oraz ocena roszczenia powoda na podstawie art. 709¹⁵ k.c. w zw. (...) k.c.

Uzasadnienie apelacji sprowadza się do twierdzenia, że Sąd Rejonowy winien był ustalić, iż powódka pismem z dnia 24 października 2012 r. wezwała pozwanego do zapłaty zaległych rat leasingowych pod rygorem wypowiedzenia umowy, zatem samo wypowiedzenie zostało dokonane skutecznie. W ocenie Sądu Okręgowego twierdzenie to jest chybione.

Powódka zarzuca Sądowi Rejonowemu naruszenie art. 233 § 1 k.p.c., zgodnie z którym sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy nie mógł naruszyć wskazanego przepisu w opisany w apelacji sposób, gdyż nie dysponował dowodem z pisma z dnia 24 października 2012 r., co więcej, do czasu zamknięcia rozprawy przed Sądem I instancji powódka nie twierdziła też, że wysłanie takiego pisma do pozwanego miało miejsce. W pozwie bowiem powołano się wyłącznie na wypowiedzenie umowy z 15 listopada 2012 r.

Zgodnie z art. 217 § 1 i 2 k.p.c. strona może aż do zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej. Sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich we właściwym czasie bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. W przedmiotowej sprawie w dniu 8 lipca 2015 r. zamknięta została rozprawa w Sądzie I instancji. Natomiast dopiero 13 lipca 2015 r. do Sądu Rejonowego wpłynęło pismo, w którym powódka twierdzi, że wezwała pozwanego do zapłaty pismem z 24.10.2012 r. i powołuje dowód z tego pisma. Zatem Sąd Rejonowy nie tylko nie miał obowiązku, ale też nie miał możliwości uwzględnienia rzezonego dokumentu przy dokonywaniu ustaleń faktycznych, bowiem dokumentem tym w chwili orzekania w ogóle nie dysponował. Podkreślenia wymaga, że strona powodowa była w toku postępowania reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika (radcę prawnego), który winien mieć szczególną świadomość spoczywającego na nim obowiązku naprowadzenia wszystkich dowodów w stosownym terminie. Pełnomocnik powoda obowiązek ten natomiast zaniedbał – pismo pozwanego, w którym zawarty jest opis korespondencji stron i w którym pozwany kwestionuje otrzymanie jakichkolwiek wezwań przed grudniem 2012 r. strona powodowa otrzymała bowiem (wraz z zawiadomieniem o terminie rozprawy w dniu 8 lipca 2015 r.) w dniu 18 maja 2015 r. Tymczasem pismo, zawierające nowe twierdzenie i nowy dowód nadano w urzędzie pocztowym w dniu 3 lipca 2015 r. (piątek), zatem prawdopodobieństwo, że dotrze ono do Sądu przed rozprawą, było znikome, z czego zawodowy pełnomocnik winien sobie zdawać sprawę.

Dowód z pisma z dnia 24 października 2012 r. nie został też dopuszczony przez Sąd II instancji. Zgodnie bowiem z art. 381 k.p.c. Sąd drugiej instancji może pominąć nowe fakty i dowody, jeżeli strona mogła je powołać w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, chyba że potrzeba powołania się na nie wynikła później. Strona apelująca nie wskazała żadnych okoliczności uzasadniających niemożność powołania się na dowód z wezwania do zapłaty z dnia 24 października 2012 r. przed zamknięciem rozprawy w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, zaś akta sprawy wskazują, że wyłącznym powodem spóźnionego powołania dowodu jest zaniedbanie pełnomocnika strony.

Marginalnie jedynie wskazać należy, że nawet gdyby uznać, że przedmiotowy dowód został zgłoszony skutecznie, nie mógłby on powodować zmiany wyroku Sądu Rejonowego, gdyż do wezwania z dnia 24 października 2012 r. załączono potwierdzenie wysłania go na adres ul. (...) w S., który to adres nie jest adresem wskazanym przez pozwanego w umowie ani we wniosku o zawarcie umowy (w tym formularzu adres do korespondencji nie został wskazany odmiennie od siedziby wnioskodawcy). W umowie leasingu wskazano wyłącznie adres ul. (...) w P.. Pismo z 15 listopada 2012 r.

pozwany odebrał skutecznie pod tym właśnie adresem, a strona powodowa w żaden sposób nie wyjaśniła, dlaczego doręczenie pod adresem (...) miałyby być skuteczne.

Reasumując, powódka nie wykazała faktu wezwania pozwanego do zapłaty zaległych rat leasingowych w wyznaczonym terminie pod rygorem wypowiedzenia umowy, zanim skierowała do pozwanego wypowiedzenie. Słuszna jest więc ocena Sądu Rejonowego, że wypowiedzenie nie było skuteczne i powódka nie może domagać się żadnych roszczeń, związanych z wypowiedzeniem umowy leasingu.

Z wyżej przedstawionych przyczyn apelacja, jako niezasadniona, podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

SSO K. G. SSO A. B. SSR (del.) A. W.

Sygn. akt VIII Ga 357/15

ZARZĄDZENIE

1.(...)

2.(...)

3. (...)